MINISTERUL EDUCAȚIEI
ROMÂNIA
UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ, FARMACIE, ȘTIINȚE ȘI TEHNOLOGIE „GEORGE EMIL PALADE” DIN TÂRGU MUREȘ

FACULTATEA DE ȘTIINȚE ȘI LITERE „PETRU MAIOR”

Acta Marisiensis. Philologia
Volume 5, Issue 1/ September 2023
p-ISSN: 2668-9537, e-ISSN: 2668-9596

sciendo

10.2478/amph-2023-0085

NATHANIEL HAWTHORNE (1804-1864)

***Smaranda Ștefanovici*[1]**

[1]*Assoc. Prof., 'G.E. Palade' University of Medicine, Pharmacy, Science and Technology of Târgu Mureș, Târgu Mureș, Mureș county, 540 142, Romania*

Abstract: *Hawthorne, Nathaniel (1804-1864), an American novelist and short story writer, 19th century, wrote over 46 novels, short stories and sketches, although his reputation as a novel writer came very late, when he was approximatively 46 years old. Hawthorne is known today for his reference novels written in between 1850 and 1860, namely: The Scarlet Letter (1850), The House of the Seven Gables (1851), The Blithedale Romance (1852), and The Marble Faun (1860). A precursor of the psychological novel and of modern psychoanalysis, through the deepness of the introspection and the exploration of the soul's cinematic resources, Hawthorne depicts the American imagination using the 'romance' literary genre, which allows him an allegoric and symbolic approach as analysis benchmarks of the human soul. The author is distinguished by the idealist romantic wing and from transcendentalism, whose optimism and exaggerated idealism he rejected. His inclination towards moral ambivalence and psychologic introspection and the approach of the organic theory concerning life's duality made him reconsider the role of the individual in puritan society, appreciating the value of the human effort before Providence.*

Keywords: *Nathaniel Hawthorne, introspection, American novelist, allegorical approach*

HAWTHORNE, Nathaniel (1804-1864), romancier şi nuvelist american, sec. al XIX-lea, a scris peste 46 de romane, povestiri şi schiţe, deşi s-a impus ca autor de romane foarte târziu, când avea aproximativ 46 de ani. Hawthorne este cunoscut azi pentru romanele sale de referinţă scrise între 1850 şi 1860, şi anume: *The Scarlet Letter* (1850), *The House of the Seven Gables* (1851), *The Blithedale Romance* (1852), şi *The Marble Faun* (1860). Precursor al romanului psihologic şi al psihanalizei moderne, prin profunzimea introspecţiei şi explorarea resurselor cinematice ale sufletului, Hawthorne redă imaginaţia americană folosind genul literar 'romance', care-i permite abordarea alegorică şi simbolistică ca pârghii de analiză ale sufletului uman. Autorul se distinge de aripa romantică idealistă, şi de transcendentalismul al cărui optimism şi idealism exagerat le-a respins. Înclinaţia spre ambivalenţă morală şi introspecţie psihologică, şi împărtăşirea teoriei organice privind dualitatea vieţii, l-au făcut să

reconsidere rolul individului în societatea puritană, apreciind valoarea efortului uman în faţa Providenţei. Adept al scepticismului puritan şi implicit al păcatului puritan ancestral, Nathaniel Hawthorne adaugă o notă de modernitate prin abordarea funcţiei educative a păcatului. Astfel, autorul umanizează individul puritan, acesta având acces la mântuirea pe pământ. Abordând teme specifice romantismului gotic, nu putem să nu evidenţiem originalitatea lui Hawthorne în ceea ce priveşte, pe de o parte, abordarea tematică, ca de exemplu, efectele educative şi umanizatoare ale păcatului asupra omului, şi, în ceea ce priveşte, pe de altă parte, complexitatea şi profunzimea psihologică caracterială.

Hawthorne este totodată pe bună dreptate celebrat şi ca autor de schiţe şi povestiri. El este considerat de majoritatea criticilor fondator al prozei scurte americane tratând teme ca singurătatea umană, frustrarea, ipocrizia, eccentricitatea, şi slăbiciunea umană. Printre povestirile şi schiţele alegorice care i-au câştigat acest loc se numară "The Minister's Black Veil", "Roger Malvin's Burial", "Young Goodman's Brown", "Rappaccini's Daughter", "The Great Stone Face" şi "Ethan Brand". A experimentat totodată în 'istoria alternantă', subgen al ficţiunii speculative ca formă literară. Povestirea sa "P's Correspondence" (1845), este primul experiment finalizat de acest gen în limba engleză.

LAUDATIO

Anthony Trollope, celebru romancier englez din secolul al XIX-lea, care a avut un îndelungat schimb de sfaturi şi opinii literare cu Nathaniel Hawthorne, afirma că: "Nimeni nu se va simţi înnobilat dintr-o dată pentru că a citit unul din romanele mele. Dar Hawthorne, după ce l-aţi studiat, vă va fi foarte preţios. El vă va cufunda în melancolie, va arunca asupra voastră umbra unor presimţiri negre şi aproape că vă va zdrobi cu dureri imaginare; dar, în acelaşi timp, el vă va da putinţa să vă înălţaţi sensibil în timpul lecturii."

Antoaneta Ralian pe coperta volumului *Casa cu Şapte Frontoane* (2004) citează din Brander Matthews: "Fantezia lui Hawthorne are o calitate pe care Poe nu a avut-o. Efectele literaturii lui sînt morale. La Hawthorne, situaţiile – oricît de stranii şi de înfricoşătoare – sînt doar semnul exterior al unei lupte lăuntrice, o luptă a spiritului."

Mihaela Bucur pe coperta volumului *Faunul de marmură* (2007) traduce părerea lui T.S.Eliot despre N.Hawthorne: "Opera lui Hawthorne este o critică autentică a moralităţii puritanilor, a moralităţii transcendentalilor şi a lumii pe care o cunoştea - autentică prin fidelitatea artistului, nu prin simpla convingere a omului. Este o operă critică la fel cum opera lui Henry James este o critică a Americii timpului său şi la fel cum operele lui Turgheniev şi Flaubert reprezintă o vedere critică asupra Rusiei şi a Franţei epocii lor."

Fondator al prozei scurte americane, Hawthorne este considerat totodată ca deschizător de drumuri în experimentul pe care l-a făcut cu *istoria alternantă* ('alternative history'), subgen al ficţiunii speculative ('alternate history') ca formă literară. Povestirea sa "P's Correspondence" (1845, inclusă în *Mosses from an Old Manse*) este este ilustrativă în acest sens. Personajul este considerat alienat mental, deoarece el poate comunica cu personalităţi istorice şi literare demult decedate, dar care acum sunt percepute ca vii, spre exemplu poeţii Burns, Byron, Shelley, Keats, actorul Edmund Kean, politicianul englez George Canning şi chiar Napoleon Bonaparte.

Deşi E.A.Poe nu a contribuit cu recenzii laudative referitoare la volumele *Twice-Told Tales* şi respectiv *Mosses from an Old Manse*, probabil datorită dispreţului pe care Poe îl manifesta faţă de alegorie şi povestiri morale, el a admis totuşi că "Stilul lui Hawthorne este puritate în sine. Tonul lui este singular în eficienţa sa – sălbatic, jalnic, meditativ, şi în deplină concordanţă cu temele abordate." Şi, în consecinţă, spunea el, "îl privim ca pe unul din puţinele genii incontestabile care s-au născut până acum în ţara noastră." (Cf. McFarland)

BIOGRAFIE

Întreaga carieră literară a scriitorului american Nathaniel Hawthorne a purtat amprenta istoriei strămoşilor puritani şi a Noii Anglii aşa cum se prezenta ea în sec. al XIX-lea. Înzestrat cu talent de la D-zeu, după simbolistica numelui în ebraică (Nathaniel = 'Gift of God'), este considerat pe buna dreptate titan al literaturii americane şi universale.

Nathaniel Hawthorne s-a născut pe 4 iulie 1804 în oraşul Salem (actualmente muzeu), Massachusetts, într-o familie care descindea din primii colonişti: tatăl, Nathaniel Hathorne, şi mama, Elizabeth Clarke Manning Hathorne. Strămoşii lui includeau magnaţi, judecători, şi marinari puritani. Două aspecte din acest arbore genealogic l-au făcut să-şi schimbe numele din Hathorne în Hawthorne la scurt timp după absolvirea Colegiului Bowdoin în 1825. Unul era legat de imaginea unui strămoş, William Hathorne, implicat în persecuţia religioasă a Quaker-ilor din 1630, iar celălalt era un alt strămoş, John Hathorne, unul din cei trei magistraţi puritani, vestit pentru intransigenţa de care a dat dovadă în procesele intentate vrăjitoarelor din Salem în sec. al XVII-lea. ("The Salem Witchcraft Trials")

Tatăl lui Hawthorne, Nathaniel Hathorne, căpitan de vas, a murit în 1808 de tifos în Surinane, lăsându-şi soţia şi cei trei copii (Hawthorne avea doar patru ani) dependenţi de rude; după moartea lui, tânărul Nathaniel, mama lui, şi cele două surori s-au mutat la rudele lor maternale, familia Mannings, în Raymond, Maine, unde au locuit într-o fermă izolată timp de zece ani. În această perioadă, mai exact în 10 noiembrie 1813, Hawthorne suferă un accident la picior în timpul unui joc de baseball ("bat and ball"), în urma căruia rămâne cu un handicap pentru tot restul vieţii. În această perioadă a vieţii, Hawthorne manifesta un interes tot mai mare pentru lectură şi contemplare în singurătate, aşa cum el însuşi afirma într-o scrisoare, mai târziu, către prietenul său Longfellow: "Nu am trăit, ci doar am visat că trăiesc." (4 iunie 1837). Şi cu toate acestea, este perioada de formare a personalităţii literare, "ucenicia sa" ("his apprenticeship"), aşa cum avea să o descrie Malcolm Cowley în studiul monografic despre Hawthorne, ucenicie care ulterior va produce acea operă de profunzime psihologică.

Deşi se confruntă cu probleme financiare, mama lui Nathaniel, ajutată de unchiul lui Nathaniel, Robert Manning, îl înscrie pe Nathaniel la Bowdoin College în 1821, pe care-l absolvă în 1825. Aici se împrieteneşte cu viitorul poet Henry Wadsworth Longfellow, cu viitorul preşedinte al Americii, Franklin Pierce, şi cu Horatio Bridge, finanţatorul volumului de povestiri *Twice-Told Tales* (*Povestiri repovestite,* 1837). Deşi Bowdoin era un colegiu mic şi izolat, Hawthorne a profitat mult de pe urma acestei experienţe, citind extensiv în engleză şi latină, şi perfecţionându-şi arta compoziţiei.

La întoarcerea de la Bowdoin, între 1825 şi 1837, Hawthorne a locuit cu mama sa în Salem, Noua Anglie. O pustnică după moartea soţului ei, mama lui Hawthorne încurajează o tendinţă asemănătoare şi în fiul ei. Este perioada pe care Hawthorne şi-o aminteşte mai târziu ca fiind marcată de izolare şi solitudine într-o cameră bântuită ("haunted chamber") unde obişnuia să-şi petreacă mai tot timpul. În această perioadă a învăţat să scrie povestiri şi schiţe alegorice ce comentau viaţa alegorică pe care o ducea. În această cameră, conform mărturiilor sale, Hawthorne şi-a format caracterul şi intelectul, această izolare fiind întrutotul benefică. Citea mult din istoria Noii Anglii şi cutreia ţinuturile natale umplând caiete întregi de jurnal cu observaţii spirituale. Mărturiile celor din jur contrazic într-un fel cele afirmate de Hawthorne. Biografi recenţi susţin şi ei deschiderea lui spre viaţa socială, Hawthorne fiind un om care frecventa teatrul şi mergea la sindrofii sociale. Pe de altă parte, chiar sora lui, Elizabeth, remarca faptul că fratele ei era un om social cu "dragoste de mulţime".

Primele încercări literare datează încă din 1819, şi constau din eseuri şi poeme în *The Spectator*, un ziar autohton. În 1828 publică anonim primul său roman, *Fanshawe*. Acest roman, deşi s-a dovedit un eşec literar, a constituit o rampă de lansare publicitară, Hawthorne fiind încurajat şi sprijinit de către editorul bostonez Goodrich.

După mai multe eşecuri literare, îşi începe cariera de nuvelist publicând povestiri pentru început în *The Token*, editor fiind Goodrich; printre povestirile de succes din această perioadă

se numără “My Kinsman, Major Molineux” (1832), “Roger Malvin’s Burial” (1832) şi “Young Goodman Brown” (1835).

Înainte de publicarea primului volum de povestiri, *Twice-Told Tales*, în 1837, Hawthorne scrie mai multe povestiri şi schiţe, pe care le publică anonim sau sub diferite pseudonime, în reviste ca *The New England Magazine, The United States Magazine,* şi *Democratic Review*, de exemplu: “Mrs. Hutchinson” (1830), “An Old Woman’s Tale” (1830), “My Visit to Niagara” (1835), sau “Fragments from the Journal of a Solitary Man” (1837).

În 1837, fiind ajutat financiar de Horatio Bridge, fost coleg de la Bowdoin College, Hawthorne reuşeste să-şi publice prima culegere de povestiri, *Twice-Told Tales*, cu povestiri publicate anterior în diferite periodice. Tot acum este pentru prima dată când semnează cu numele său adevărat. Publicarea volumului îl face cunoscut pe Hawthorne pentru prima dată pe plan local. Aceste povestiri dezvăluiesc preocuparea lui Hawthorne pentru teme legate de trecut şi puterea trecutului asupra prezentului, vanitatea morală si intelectuală, păcatul ancestral, funcţia educativă a păcatului, dualitatea vieţii, etc. Romantismul tenebros (‘dark romanticism’) care caracterizează proza scurtă a lui Hawthorne a fost de multe ori asemănat cu cel al lui Poe, ei distingându-se net de aripa romantică, idealistă, şi respectiv de retorica transcendentalistă a lui R.W.Emerson. De aici şi puţina popularitate de care s-au bucurat cei doi pe parcursul vieţii, lucru recunoscut de Hawthorne însuşi în prefaţa volumului *Twice-Told Tales*: “încercări, foarte nereuşite, de a deschide un dialog cu lumea exterioară” (“attempts, and very imperfectly successful ones, to open an intercourse with the world”.)

Hawthorne mărturiseşte că iubirea faţă de vecina sa din Salem, Sophia Peabody, prietenă şi discipol al lui R.W.Emerson, H.D.Thoreau, si M. Fuller, l-a făcut să-şi părăsească “camera bântuită” pentru civilizaţie. Pictoriţă, ilustratoare şi scriitoare, Sophia Peabody avea 32 de ani, în timp ce Hawthorne avea 36 de ani, când s-au căsătorit în 1842, după cinci ani de la prima întâlnire. Pentru a-şi asigura un viitor stabil financiar, înainte de căsătorie, Hawthorne acceptă în 1838 o funcţie de inspector vamal în Boston, funcţie pe care o va ocupa până în 1840, cu un salariu de $ 1,500 pe an.

El a scris puţin în această perioadă, concentrându-se pe colegii de muncă, pe care-i urmărea îndeaproape, aşa cum va descrie ulterior în cea mai valoroasă carte a sa, *The Scarlet Letter* (*Litera stacojie,* 1850). Acest roman a fost început cu adevărat doar după demiterea lui din funcţie, în 1849.

Până la căsătoria cu artista Sophia Peabody, în 1842, acceptă, tot din motive financiare, în 1841, să devină membru în societatea utopică transcendentalistă Brook Farm, fondată de transcendentalistul Geoge Ripley. Pornind de la experienţele trăite la ferma Brook, unde pentru aproximativ şase luni a locuit alături de alţi membri transcendentalişti al căror optimism, ipocrizie, şi idealism exagerat, conform spuselor lui, nu-l caracterizau, va scrie romanul *The Blithedale Romance* în care a satirizat mişcarea.

Cu toate acestea, după căsătorie, cuplul se mută la Old Manse în Concord, Massachussets, unde Nathaniel a scris majoritatea povestirilor adunate ulterior în volumul *Mosses from an Old Manse* (*Muşchi de pe o veche casă parohială,* 1846). Aici cuplul duce o viaţă retrasă, dar fericită, timp de trei ani, singurele contacte fiind cu vecinii transcendentalişti Ralph Waldo Emerson, Henry David Thoreau, şi Ellery Channing. Pe parcursul întregii vieţi, Sophia şi Nathaniel s-au sprijinit reciproc în carieră, fiind caractere asemănătoare, înclinate spre singurătate. O mare admiratoare a talentului literar al soţului ei, Sophia petrecea mult timp în compania lui Hawthorne, care-i citea din opera sa, după care purtau discuţii critice asupra conţinutului. Hawthorne îşi considera soţia, pe care o alinta “Porumbiţa” (“Dove”), cel mai obiectic critic şi singurul prieten: “singura mea însoţitoare; şi nu am nevoie de altcineva – nu există loc liber nici în mintea şi nici în inima mea... Mulţumesc lui D-zeu că eu umplu inima ei mare!” (Cf. McFarland). Admiraţia lui Hawthorne faţă de tablourile Sophiei era la fel de solidă.

În urma căsătoriei au rezultat trei copii, Una, Julian, şi Rose. Una a murit tânără, datorită unei boli psihice. Julian s-a mutat înspre vest, unde a fost închis pentru delapidare, după care a scris o carte despre tatăl său. Rose s-a căsătorit cu George Parsons Lathrop şi au devenit romano-catolici. După moartea soţului ei, Rose a devenit călugăriţă dominicană. A fondat *Dominican Sisters of Hawthorne*, o societate de caritate pentru victimele cancerului.

O lovitură puternică este pierderea mamei în 1848, "cel mai greu moment din viaţa mea", aşa cum mărturiseşte Nathaniel prietenului său Longfellow. Trecea printr-o perioadă nefericită din viaţa sa, care-l făcea să viseze doar la povestirile pe care le-ar fi putut scrie şi nu putea, lipsindu-i inspiraţia şi voinţa. Se mută la Salem unde lucrează între 1846-1849 ca inspector într-un birou vamal. În 1849, datorită schimbării de administraţie la Washington, este dat afară din acest post. Această experientă va fi ulterior descrisă în prefaţa volumului *The Scarlet Letter* (*Litera Stacojie*, publicat în 1850). Contextul istoric fiind Noua Anglie (Boston), în perioada puritană a secolului al XVII-lea, romanul este considerat primul roman psihologic; autorul foloseşte alegoria şi simbolismul, ca pârghii de analiză psihologică a sufletului uman. Cartea s-a dovedit un best-seller, vânzându-se 2.500 volume în primele zece zile. Opiniile critice, pe de altă parte, erau împărţite. În timp ce D.H.Lawrence considera *The Scarlet Letter* ca fiind neegalabilă în perfecţiunea cu care Hawthorne redă imaginaţia americană, criticul Edwin Percy Whipple obiecta la "intensitatea morbidă" şi detaliile psihologice (Cf. Miller).

Succesul imediat al celebrului său roman, *The Scarlet Letter,* l-a ajutat să trăiască în continuare numai din scris. Următoarele romane apar la interval scurt unul după celălalt. Perioada 1850-1853 se dovedeşte cea mai prolifică din punct de vedere creativ. În 1850 familia se mută la Red House, în Lenox, în Berkshire Hills, unde Hawthorne se împrieteneşte pe viaţă cu romancierul Herman Melville, unul dintre primii exegeţi literari ai lui Hawthorne. Melville, cu 15 ani mai tânăr ca Hawthorne, şi-a celebrat prietenul în recenzia "Hawthorne and his Mosses" (publicată în *Literary World*), cu ocazia lansării volumului *Mosses from an Old Manse,* în dedicaţia romanului *Moby-Dick,* şi în multe scrisori.

În 1851 publică *The House of the Seven Gables* (*Casa cu şapte frontoane*), un alt roman de referinţă al literaturii americane. Deşi acţiunea are loc în secolul al XIX-lea, Noua Anglie, Hawthorne abordează aceeaşi temă a efectelor puritanismului asupra individului. Poetul şi criticul James Russell Lowell considera romanul mai bun decât *The Scarlet Letter*, numindu-l "cea mai valoroasă contribuţie la istoria Noii Anglii de până atunci" (Cf. Mellow). Henry James, criticul, afirma că: „Prin tema şi felul în care este tratată, *Casa cu şapte frontoane* se apropie cel mai mult de opera ideală."

The Blithedale Romance (*Casa de la Blithedale*), singurul roman scris la persoana întâi, apare în 1852. Tot în 1852, în timp ce familia locuia la Tanglewood, lângă Lenox, Massachusetts, Nathaniel Hawthorne publică un volum de povestiri întitulat *A Wonder-Book for Girls and Boys* (*O Carte cu minuni pentru băieţi şi fete*), inspirat din mitologia greacă, care ulterior a devenit o operă clasică juvenilă.

În 1852 Sophia şi Nathaniel se mută înapoi la Concord unde cumpără The Hillside, anterior locuită de transcendentalistul Amos Bronson Alcott şi familia sa. Ralph Waldo Emerson şi Henry David Thoreau devin vecinii familiei Alcott şi mai târziu al familiei Hawthorne. În acelaşi an, Hawthorne scrie monografia electorală *The Life of Franklin Pierce*. Graţie alegerii prietenului său, Franklin Pierce, ca preşedinte al SUA, a cărui biografie a redactat-o, Hawthorne a fost numit consul la Liverpool, în 1853, la scurt timp după publicarea volumului *Tanglewood Tales* (1853). Această perioadă a vieţii petrecută în Anglia va fi evocată în volumul *Our Old Home* (*Căminul nostru vechi*), publicat în 1863, un atac la adresa publicului englez.

În 1857, la terminarea mandatului, cuplul vizitează Franţa şi Italia. În 1860, după şapte ani de absenţă, Hawthorne şi soţia se întorc în Statele Unite, la The Wayside, Concord, după doi ani petrecuţi în Italia, unde Hawthorne s-a documentat pentru romanul său, *The Marble*

Faun (*Faunul de marmură*), cel mai lung roman, care apare în 1860, după şapte ani de la apariţia romanului *The Blithedale Romance*. Se bucură de succes, vânzându-se 14,000 exemplare într-un singur an. Tema abordată în ultimul său roman este conflictul dintre inocenţă şi culpabilitate.

În 1863, vede lumina tiparului *Our Old Home*, un volum de eseuri despre Anglia. Hawthorne a continuat să contribuie cu eseuri la *Atlantic Monthly*. Cu toate acestea, ultimii patru ani din viată sunt ani marcaţi de boală (un posibil cancer la stomac după afirmaţiile lui Edward Miller, autor al unei monografii despre Hawthorne) dar şi de creaţie literară. În aceşti ani a început patru proiecte de romane, *The Ancestral Footstep, Dr. Grimshawe's Secret, Septimus Felton*, şi *The Dolliver Romance*. Nu a terminat nici unul.

În 11 mai 1864, la 60 de ani, Hawthorne moare în somn, în New Hampshire, în Munţii Albi, unde se afla cu prietenul său, Franklin Pierce. Este înmormântat pe Aleea Autorilor, în cimitirul Sleepy Hollow din Concord, Massachusetts. Soţia sa, Sophia Peabody, şi fiica sa, Una, deşi iniţial au fost înmormântate în Anglia, în Kensal Green Cemetery din Londra (unde locuiau din 1868), au fost transferate lângă Hawthorne în 2006. Julian Hawthorne a murit în 1934.

VIZIUNEA ARTISTICĂ

Nathaniel Hathorne, prozator şi nuvelist american, ce păstrează o construcţie alegorică, se înscrie printre personalităţile reprezentative ale literaturii americane de la începutul secolului al XIX-lea. Se remarcă în special prin admirabila reconstituire a moravurilor şi obiceiurilor comunităţii puritane a secolului al XVII-lea, dovedindu-se în acelaşi timp un fin psiholog.

Opera lui Hawthorne aparţine romatismului gotic, prin accentul pus pe 'romance', pe eliberarea de convenţii sociale şi constrângeri politice, pe imaginaţie şi pe natură ca lăcaş al eliberării personale. Este revolta împotriva focalizării pe formalism şi raţiune ce caracterizau curentul iluminist al sec. al XVIII-lea.

Acţiunea în majoritatea scrierilor se petrece în Noua Anglie şi se constituie în alegorii morale de inspiraţie puritană. Adept al romantismului tenebros, ('dark romanticism'), temele lui se axează pe răul genetic şi păcatul uman, mesajul moral şi complexitatea psihologică fiind adiacente.

Contextul literar american, de început de secol XIX, nu era unul propice pentru scriitorul american Nathaniel Hawthorne: mediul ostil, materialismul naţiunii nou întemeiate, lipsa unei istorii şi tradiţii artistice şi literare ar fi doar câteva exemple. Moştenirea puritană i-a fost prieten şi duşman pe drumul dificil al afirmării. Pe de o parte l-a impulsionat să analize şi să interpreteze în profunzime natura umană, iar pe de altă parte scepticismul puritan l-a făcut să pună la îndoială valoarea efortului pur uman, fără Providenţă.

Strâns legate de religia puritană, practicată în Salem-ul secolului al XVII-lea de strămoşii săi, Nathaniel Hawthorne a studiat psihologia umană prin prisma naturii şi a efectelor răului, şi implicit ale păcatului ancestral asupra fiinţei umane. Fin psiholog, precursor al psihanalizei moderne, a experimentat cu tradiţia 'romance' şi alegoria pentru a da expresie trăirilor interne.

Adept al Providenţei puritane, el acceptă doctrina păcatului originar, şi implicit imperfecţiunea umană. Cu toată fascinaţia sa faţă de puterea răului, Hawthorne, în acelaşi timp, se disociază de puritanism prin abordarea modernă a efectelor răului asupra fiinţei umane. Hawthorne, în acest scop, foloseşte metoda ambiguităţii şi a ambivalenţei pentru a dovedi natura dual a fiinţei umane. "Viaţa este alcătuită din marmură şi noroi," ("Life is made of marble and mud") spune Clifford în *The House of the Seven Gables*. Răul devine personaj, acţionând de sine stătător şi schimbând soarta celor cu care interacţionează. Naraţiunile lui Hawthorne sunt declanşate de un păcat, urmărind evoluţia acestuia în destinul unor familii de-

a lungul câtorva generaţii. Ca proces, răul evoluează în timp, transmiţându-se de la o generaţie la alta, influenţând viaţa personajelor. Pentru că Hawthorne ne spune că: "nedreptatea săvârşită de o generaţie îşi perpetuează efectele asupra generaţiilor următoare şi, dezbărată de orice profit vremelnic, devine rău în sine, pur şi nestăpânit". ("... the wrongdoing of one generation lives into the succesive ones, and, divesting itself of every temporary advantage, becomes a pure and uncontrollable mischief…".)

Astfel structurile ficţionale ale lui Hawthorne sunt în speţă confruntări alegorice dintre bine şi rău, iar caracterele sale sunt pe bună dreptate clasificate ca tipuri. Cu toate acestea, intenţia lui Hawthorne nu este de a da lecţii morale. Hawthorne distinge între intelect, raţiune, ("the head") şi inimă, emoţie ("the heart"). Realitatea exterioară nu are decât semnificaţie vizuală. Singurul adevăr valabil este cel moral, cel care provine din inimă. Premisele morale ale lui Hawthorne denunţă viciile şi patimile rele, înclinaţiile josnice sau bolile morale care sunt transmise genetic. Răul devine păcat ancestral, antrenând un destin căruia nu i se poate opune, gravitând obsesiv în jurul unui moment trecut dar permanent simţit în preajmă. Nimeni nu poate scăpa de acest destin puritan. Toate personajele evoluează în jurul acestui punct declanşator, delictul moral, şi rămân prizonierii acestui destin. "Oare niciodată n-o să ne descotorosim de Trecut?" ("Shall we never, never get rid of this Past?") întreabă Clifford în *The House of the Seven Gables*. Nu putem scăpa de trecut, de destinul păcatului strămoşesc decât dacă îi înţelegem genetica şi ne-o asumăm.

Hawthorne, în jurnalele sale, notează că păcatul impardonabil ("the unpardonable sin"), faţetă a păcatului strămoşesc, este săvârşit de o persoană care pătrunde în sufletul unei alte fiinţe umane, nu din respect pentru acel suflet uman, din dorinţa de a-l venera, ci din pură şi raţională curiozitate filozofică, ceea ce implicit duce la disocierea dintre intelect şi suflet: "a want of love and reverence for the Human Soul; in consequence of which, the investigator pried into its depths, not with a hope or purpose of making it better, but from a cold philosophical curiosity,--content that it should be wicked in whatever kind or degree, and not only desiring to study it out. Would not this, in other words, be the separation of the intellect from the heart?" Hawthorne astfel devine adept al funcţiei educative a păcatului ("the educational function of sin"), singura cale de a scăpa de păcatul puritan ancestral, transmis din generaţie în generaţie, şi care duce la mântuire. Disocierea lui Hawthorne de doctrina puritană, adeptă a condamnării veşnice a fiinţei umane prin păcatul originar, prin posibila mântuire pe pământ, este ceea ce-i conferă modernitate şi unicitate.

În plus, unicitatea operei lui Hawthorne nu este dată doar de temele abordate, de atitudinea abordată în tratarea lor, de complexitatea psihologică, sau de limbajul utilizat. Ambivalenţa şi bipolaritatea, ca trăsături definitorii în creaţia lui Hawthorne, sunt puse în lumină prin experimentul pe care-l face autorul cu tradiţia 'romance'**.** Acest gen literar, 'romance' este singurul care-i permite alunecarea spre forme mitice, alegorice, şi simbolistice, contrar opiniilor exprimate de contemporanii lui Hawthorne, care considerau tipul 'romance' ca fiind 'inferior' şi 'frivol'. Departe de a fi un scriitor frivol, Hawthorne este un romancier profund, pentru care autenticitatea şi luciditatea auctorială nu dezmint prezenţa finului observator ce va anunţa scriitorul modern. Astfel decizia lui Hawthorne de a se întitula 'romancer' nu-si află explicaţia decât în acceptarea acestui gen literar ca fiind singura şi unica posibilitate de a-şi exprima viziunea morală despre viaţă. Acest tip de naraţiune, 'romance', nu este o reproducere fidelă a realităţii, ci mai degrabă o creare intenţionată a unei realităţi distanţate de experienţa cotidiană, o realitate, care, aşa cum observa Northrop Frye, are tendinţa spre introversiune şi personalizare.

'Romance' permite astfel dislocarea mitului într-o direcţie umană. Distanţarea artistică impusă de 'romance' permite explorarea de către autor a psihologiei umane, şi totodată angajează cititorul într-o dezbatere despre experienţa umană. Dificultatea abordării literare a unor teme precum izolarea, alienarea, asceza, i-au impus autorului, într-un fel, împărtaşirea

teoriei organice; sub această perspectivă putem interpreta observaţiile lui Hawthorne din "Prefeţe" ("Prefaces") şi "Scrisori" ("Letters") ca invitaţii pentru cititor de a penetra procesele imaginaţiei şi a le reproduce.

Prin apărarea şi utilizarea artificiului impuse de 'romance', Hawthorne a fost capabil să 're-modeleze' realitatea conform dorinţelor şi viziunii personale, lăsând cititorul în acelaşi timp să participe la procesul artistic consumat la nivelul altor lumi posibile. Astfel forma impune în scrierea lui Hawthorne, este obiectivul ce primează în interpretarea discursului narativ.

Trei antiteze şi, în acelaşi timp, echilibre, sunt esenţiale pentru realizarea acestei distanţări artistice: verisimilitudine-idealitate; natural-supranatural; istorie şi ficţiune. Artificiul, precum şi fluctuaţia permanentă dintre lumea exterioară, lipsită de identitate, şi cea interioară, îndăruită cu înţelesuri profunde prin expresivitate, devin instrumentar artistic în exercitarea controlului asupra formei. Dovada este evidentă în tendinţa permanentă a scriitorului de a interacţiona cu, şi a balansa, în acelaşi timp, cele trei antiteze: veridic-ideal, natural-supranatural, istorie - şi conceptualizarea evenimenţială în ficţiune. Autorul nu aplică principiul verisimilitudinii ci răspunde personal de ordonarea evenimentelor în opera artistică, aşa cum afirmă în prefaţa cărţii *The Scarlet Letter*: "the romance ... may present the truth under circumstances, to a great extent, of the writer's own choosing and creation."

Înclinaţia spre ambivalenţă morală, solitudine şi introspecţie, precum şi nevoia de a fi înţeles şi acceptat, este ceea ce stă la baza formaţiei artistice ale lui Hawthorne, contribuind la construirea imaginii organice despre lume reflectată în opera sa. În acelaşi eseu introductiv, "The Custom House", al cărţii *The Scarlet Letter*, Hawthorne optează pentru atmosfera unui salon noaptea, ca fiind mediul propice pentru fuzionarea dintre actual şi ideal, real şi fantastic, unde obiectele banale devin atât de spiritualizate de lumina neobişnuită, încât par să-şi piardă materialitatea, şi astfel să devină obiecte ale intelectului: "the objects ... are so spiritualized by the unusual light, that they seem to lose their actual substance, and become things of intellect."

Temele, personajele, şi respectiv strategiile narative folosite de Hawthorne urmăresc acelaşi fir al Ariadnei, şi anume unicitatea operei lui Hawthorne, dată de forma viziunii sale: sfera**,** în care personajale, reprezentate prin curbe spiralate ascendent, se află într-o permanentă călătorie de descoperire a propriei identităţi sau, altfel spus, în căutarea sinelui. Aşa cum afirmă Clifford despre viaţă în general: "You are aware, my dear sir – you must have observed it in your own experience –that all human progress is in a circle; or, to use a more accurate and beautiful figure, in an ascending spiral curve. While we fancy ourselves going straight forward, and attaining, at every step, an entirely new position of affairs, we do actually return to something long ago tried and abandoned, but which we now find etherealized, refined, and perfected to its ideal. The past is but a coarse and sensual prophecy of the present and the future."

Adept al dualităţii existenţei, într-o perioadă în care doar lumea exterioară putea conferi certitudini, Hawthorne neagă reflectarea fidelă a lumii. Actualitatea cotidiană, după cum afirmă criticul Nina Baym, deşi încărcată cu evenimente, este departe de a fi expresia dorinţelor umane. Actualitatea este plină de expresivitate simbolică doar pe tărâmul imaginaţiei, unde dorinţele individuale sunt tăinuite într-un cod al trăirilor.

În consecinţă, viaţa este privită ca o luptă continuă între forţe contrarii, atât complementare, cât şi antitetice. Forma ficţiunii devine vizibilă prin interacţiunea şi echilibrarea permanentă a acestor dualităţi, care, în final, se află pentru reîntregirea şi întemeierea despre lume şi rostuirea ei.

'Ego'-ul ('The Self') și 'Celălalt' ('The Other') sunt principalele forţe oponente care în final, complinindu-se prin interacţiune, se contopesc într-o entitate. Fiinţele umane au potenţial nativ malefic şi benefic, deopotrivă. Fiecare caracter suferă o transformare la nivelul realităţii interioare înspre realizarea dualităţii omului. Transformarea are loc la finalul unei călătorii în propria umanitate şi se materializează prin echilibrarea celor două entităţi, autocunoaşterea,

(‘The Self’), respectiv identitatea aproapelui, (‘The Other’). ‘Subiectul’ (cititorul) şi ‘Obiectul’ (creaţia) se contopesc spre fiinţarea ‘Lucrului’. Filozoful raţionalist Heidegger numeşte ‘Lucru’ (‘Thing’) drept corespondenţa realizată prin identificarea aspectului exterior al obiectului cu expresivitatea interioară. Calea accesibilă realizării echilibrului este prin ‘Simpatie/Înţelegere/Rezonanţă umană/ Interacţiune’ (‘Sympathy’). Prin simpatie, personajele devin verigi în “lanţul” comun al umanităţii (“the human chain of humanity”).

Călătoria în căutarea adevărului (a perfecţiunii) este iluzorie: la Hawthorne, ia forma unei sfere în care caracterele fac această incursiune de la non-identitate (realitatea exterioară) spre identitate (realitatea interioară) pentru a reveni în final la sursa care a generat călătoria, non-identitatea originară: “Pornim de la neant şi revenim la el. De la liniştea pântecului mamei la liniştea mormântului” (Cf. Derrida: “We come from nothing and return to nothing. From the darkness of the womb to the silence of the tomb”.)

Similar, ficţiunea este o ‘reconstrucţie’ ciclică a ceva considerat mort şi readus la viată prin limbajul simbolic al imaginaţiei, de unde se întoarce la realitatea non-identitară cu speranţa că va fi ‘re-interpretată’ în discursul anume permanentizat între ‘Self’ (opera) şi ‘Other’ (cititor’).

Viziunea despre viaţă a lui Hawthorne este de asemenea sugerată de caracterul dual al organului vizual, perceput ca ochi extern, reprezentare vizuală (‘the eye’) şi ochi intern, percepţie vizuală (‘the gaze’). Referindu-se la această diviziune a ochiului, Hawthorne îl anticipează pe Lacan, care afirma, un secol mai târziu: “Eu văd dintr-un singur unghi, în timp ce sunt privit din toate unghiurile de-a lungul existenţei mele” (“I see only from one point, but in my existence I am looked at from all sides”).

O altă teorie care are afinităţi cu cea a lui Hawthorne este viziunea unilaterală a lui Emerson, adept al individului ca unic receptor al realităţii exterioare şi transcendentale. Viziunea dualistă (bun şi rău) a lui Hawthorne validează individualitatea doar în momentul recunoaşterii propriului caracter dual şi doar atunci când această recunoaştere duce la contopirea individului în lanţul comunităţii umane. Realizarea dualităţii fiinţei umane necesită o izolare realmente dureroasă, calea de reintegrare în societate fiind ‘simpatia’ faţă de semen. Prin ‘interacţiune’ (‘sympathy’), personajele preiau caracteristici (bune sau rele) unele de la altele, intercondiţionându-se şi completându-şi caracteristicile lipsă. Reîntoarcerea în societate se finalizează cu aceeaşi non-identitate iniţială: “Fiinţa umană este rotundă” (“Being is round”), spunea Bachelard sau, în accepţiunea lui Northrop Frye, “Sfârşitul este începutul transformat” (“The end is the beginning transformed”).

În fine, observăm la Hawthorne o deviere de la teoria puritană caracterizată prin conflictul bipolar ‘Cap’ (‘Head/Reason’) – ‘Inimă’ (‘Heart/Imagination’). Puritanii considerau imaginaţia ca o sursă a răului, fiind asemănătoare exorcismului şi demonismului. Viziunea hawthorniană pune ‘Inima’ pe primul plan, flancată de ‘Raţiune’ şi ‘Imaginaţie’, viziune care duce la o reconsiderare a rolului individului în societate. John Frederick sugerează că, spre deosebire de puritani, care concepeau un Dumnezeu damnabil, Hawthorne îl umanizează, puterea de a ierta fiind hărăzită celor pământeni în aceeaşi măsură. Păcatul rămâne păcat, dar este investit cu funcţii educative şi un efect umanizator. În viziunea lui Murphy, există modalităţi variate de ispăşire ale păcatului: regretul, confesiunea, sau penitenţa, ca efecte ale izolării, izolare pe parcursul căreia personajul explorează ambiguitatea propriei identităţi, acea imperfecţiune umană, alcătuită din bine şi rău, raţiune şi imaginaţie.

Hawthorne reuşeşte să-şi exprime această viziune organică despre viaţă prin tehnici narative bine definite: imagistica simbolică, jocul de lumini şi umbre, lumina difuză, indirectă, ambiguă, toate creează un univers în care obiectele reflectă opacitatea şi ambiguitatea conştiinţei umane. Viziunea sa cinematică despre lume transformă transparenţa lumii obiective, exterioare, în subiectivitatea lumii interioare, cea a receptării, astfel fiind posibilă ştergerea graniţei dintre subiectul percepţiei şi obiectul ei. Normand îl consideră pe Hawthorne ca unul

din primii exploratori ai resurselor cinematice ale sufletului, prin folosirea unor instrumente cinematice ca de exemplu visul şi reveria.

Pe tot parcursul acestei călătorii introspective, romancierul şi personajele negociază între real şi ficţiune, actual şi imaginar, încercându-se echilibrarea dualităţilor. Dar datorită amânării şi chiar negării de către Hawthorne a oricărei certitudini, momentul echilibrului este iminent urmat de dezechilibru, de reîntoarcerea la lupta contrariilor în această fluctuaţie permanentă între lumea exterioară şi cea interioară.

OPERA LITERARĂ

Deşi Hawthorne a abandonat practic poezia la vârsta de 25 de ani, această perioadă de ucenicie din viaţă i-a marcat şi influenţat întreaga carieră viitoare de scriitor şi romancier. Compunerea de versuri era în America sec. al XIX-lea mai degrabă un moft ce ţinea de educaţia unui student de colegiu decât de vocaţie literară. Pe vremea când era student la Bowdoin College (1821-1825), Hawthorne primea frecvent, ca temă, traduceri din poeţi clasici, la care excela împreună cu colegul său, viitorul poet Henry Wadsworth. De asemenea Hawthorne era membru al clubului *Potato Club*, unde se compuneau şi recitau versuri.

Contemporanii îl considerau pe Hawthorne ca fiind "cel mai mare poet ... pe care l-a dat America lumii" (Cf. James Russell). Q.D.Leavis, mai târziu, sugera afinitatea lui Hawthorne cu Shakespeare, prin povestirile sale excesiv de dramatice, şi datorită limbajului poetic folosit în ele. Este binecunoscut faptul că Hawthorne s-a bazat mult pe poezie în alegerea temelor şi tehnicilor folosite în povestiri, schiţe, şi romane. A avut o fiică numită Una după eroina din *The Fairie Queene*, iar proza sa abundă în motive inspirate din Dante, Edmund Spenser, Andrew Marvell, John Milton, William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge, Lord Byron, John Keats şi Percy Bysshe Shelley.

Din cele 29 de poeme publicate în volumul intitulat simplu *Poems* (1967) de către editorul Richard Peck, 19 poezii aparţin adolescenţei. "I Left my Low and Humble Home" apare în primul număr al ziarului *The Spectator* în august 1820. Ziarul era un exemplu de ceea ce numea Joan Hedrick "parlor literature", adică acea literatură de societate care estompează diferenţele dintre public şi privat. Această provocare literară îl ajută pe Hawthorne atât în aceşti ani de ucenicie literară cât şi în deschiderea unui dialog cu publicul cititor. "Oh, Could I Raise the Darken'd Veil", un alt vers celebru dintr-o poezie publicată în numărul trei al ziarului *The Spectator* (septembrie 1820), foloseşte un simbol frecvent utilizat în proza ulterioră, şi anume vălul. Poezia tratează tema alterităţii umane şi a destinului, altul decât cel prestabilit de doctrina puritană. "Oh, could I raise the darken'd veil/Which hides my future from me..." este începutul răzvrătirii împotriva rigidităţii doctrinei puritane. Un prim pas este disocierea de numele moştenit, 'Hathorne', în încercarea de a înlătura blestemul vrăjitoarelor din Salem, victimele rudei sale, judecătorul Hathorne. Momentul ales pentru schimbarea numelui de familie, aproape de cel ales pentru renunţarea la poezie, ambele în jur de 1830, par să indice dorinţa lui Hawthorne de a renunţa total la genul literar abordat (poezie) şi la influenţele literare timpurii (tatăl său) pentru a porni pe un drum nou, nebătătorit.

Ultima poezie cunoscută ca fiind publicată de Hawthorne, "The Ocean" apare în *The Salem Gazette,* în 16 august 1825. Este scrisă la 21 de ani şi abordează tema consolării celor care şi-au pierdut rudele dragi pe mare.

Un alt gen literar pe care-l abordează Hawthorne în anii de ucenicie literară este jurnalul de bord. Hawthorne era fascinat de tatăl său, lucru confirmat de adnotările pe care le-a făcut Hawthorne pe cele patru jurnale de călătorii pe mare pe care Hawthorne le-a recuperat după moartea tatălui său. Jurnalele cuprindeau şi frânturi de versuri pe care tânărul Nathaniel le-a preluat şi le-a corectat ortografia şi punctuaţia. Pe lângă acest aspect, tânărul Hawthorne părea interesat şi în iniţierea unui dialog cu tatăl său; ilustrative, în acest sens, sunt, întrebările care apar pe paginile de titlu ale jurnalelor de călătorii, de genul "Cu ce scop?", întrebări pe care

tânărul Nathaniel le nota în dreptul remărcilor făcute de tatăl său, ce de exemplu: "Fie ca această zi de bun augur să fie veşnic binecuvântată."

Poeziile, jurnalele de călătorie, toate indicau încercarea lui Hawthorne de a deschide un dialog cu lumea prin intermediul penelului; era gata de a se lansa în călătoria vieţii literare.

Perioada petrecută în Salem, după terminarea colegiului, în 1825, deşi văzută de unii critici ca o perioadă marcată de sihăstrie în Salem, a fost perioada în care a început să-şi croiască drumul spre culmile creaţiei, publicarea capodoperei *The Scarlet Letter* fiind considerată şi azi ca cea mai recomandată carte pentru liceeni şi studenţii boboci, supravieţuind oricărei mode literare. A finalizat proiecte variate, de exemplu, în 1836, a editat *American Magazine of Useful and Entertaining Knowledge*, apoi, în 1837, a compilat împreună cu sora lui, Elizabeth, o carte de geografie, *Peter Parley's Universal History*.

Dar ceea ce i-a adus prima recunoaştere literară a fost proza scurtă pe care a început să o publice când avea 26 de ani şi care curând avea să includă capodopere nuvelistice, ca de exemplu: "My Kinsman, Major Molineux," "Roger Malvin's Burial," şi "The Wives of the Dead" (toate în 1832); "The Minister's Black Veil," "The MayPole of Merry Mount," şi "Young Goodman Brown" (toate în 1835). Primul volum de povestiri, *Twice-Told Tales* apare în 1837, şi deşi situaţia lui precară finaciar l-a obligat să recurgă la diferite job-uri (1838 - 40, inspector vamal în Boston şi 1846-49 inspector în Portul Salem), apoi mai târziu consul la Liverpool (1853-57) – reputaţia sa literară îi era deja asigurată.

Următorul pas în creaţia literară a fost, cum era şi firesc, proza lungă. *Fanshawe* a fost primul experiment de roman gotic, pe care l-a publicat anonim în 1828. Este o meditaţie asupra eşecului romantic prin studierea a trei tipuri de personalităţi poetice, care conform criticilor contemporani, se pot recunoaşte în poeţii Robert Burns, William Wordsworth, şi John Keats. Cele trei tipuri sunt: Edward Walcott, poetul care renunţă la poezia tinereţii pentru iubire; Hugh Crombie, proprietarul unui han, care, în ciuda trecutului pătat şi al reputaţiei de alcolic, şi-a câştigat dreptul la faimă doar prin moştenire familială; şi Fanshawe, cel mai convenţional tip de poet, un erudit rigid, singurul condamnat la vanitate pământeană. Fanshawe renunţă, pe motiv de incompatibilitate, la iubirea pentru Ellen Langdon, care se oferă salvatorului ei, în numele acestei deşertăciuni, Fanshawe fiind recompensat cu un succes convenţional, care-l va duce spre o moarte timpurie. Eroul şi locaţia alese sunt într-un fel asemănătoare lui Hawthorne şi Colegiului Bowdoin. Deşi romanul a trecut practic neobservat, publicarea lui i-a înlesnit viitoare contacte importante cu editorii de la *New England Magazine*, prin intermediul editorului Samuel Griswold Goodrich.

Acest scepticism incipient se va accentua mai târziu, ducând la repudierea poetică totală. "The Great Carbuncle" (*Twice-Told Tales*, 1837) are ca personaj un poet care porneşte alături de alţi şapte aventurieri în căutarea unei pietre preţioase în Munţii Albi, sperând că piatra preţioasă ('the carbuncle") îl va inspira poetic. O altă schiţă, "P's Correspondence" (*Mosses from an Old Manse,*1845) se constituie într-o paradă de figuri romantice efeminate şi labile psihic, motiv de ironie şi sarcasm autorial. Povestirea foloseşte tehnica documentului fals, des întâlnită în literatura perioadei respective. "P" este un prieten cu dereglări psihice al scriitorului. Acesta scrie un text, care-i permite să perceapă două realităţi distincte în acelaşi timp. Povestirea face parte din genul literar cunoscut sub numele de 'istorie alternantă', cititorul fiind pus în faţa a două persoane P., analoage, aflate în perioade de timp alternante, putând comunica mental şi chiar pătrunde unul în conştiinţa celuilalt. Este un pionierat în acest sens, fiind considerată prima de acest gen în limba engleză.

Twice-Told Tales (*Povestiri repovestite*, 1837, 1851) este primul volum publicat de Hawthorne, cuprinzând 39 de povestiri, anterior publicate în reviste şi ziare, aşa cum sugerează şi numele volumului. Deşi cele două ediţii nu s-au bucurat de un succes prea mare, au fost şi povestiri de succes ca de exemplu "The Minister's Black Veil", "Dr. Heidegger's Experiment" şi "The Ambitious Guest". Printre cei care au omagiat acest volum şi geniul lui Hawthorne s-

a numărat şi E.A.Poe cu ocazia unei recenzii a volumului apărută în 1842, în *Broadway Journal*.

Povestirea "The Minister's Black Veil" ("Vălul negru al pastorului") este pentru prima dată publicată în *The Token* (1836), apoi în 1837 în *Twice-Told Tales*. Un reverend puritan, Hooper, decide să-şi pună, la un moment dat, un văl negru pe faţă, înspăimântându-şi şi derutându-şi congregaţia religioasă. Aceştia, deşi până atunci manifestaseră doar apreciere şi afecţiune faţă de el, acum se gândeau la misterul care se ascunde în spatele sinistrului văl. Tăcerea pastorului, refuzul oricărei explicaţii, amplifică misterul şi îi conferă dimensiuni apocaliptice. Enoriaşii se retrag treptat din preajma enigmaticului reverend, împingându-l la izolare. După insistenţe repetate din partea celor apropiaţi privind acest cod malefic, Hooper, după decenii de ostentativă purtare a vălului, bătrân şi istovit, ajunge pe patul de moarte, unde, într-un discurs cu tonalităţi biblice, explică misterul. Nu a fost nici mutilare, nici păcat, ci reprezentarea concretă a vălului invizibil pe care fiecare om îl poartă peste sufletul său; un simbol al unei vieţi închinate păcatului, minciunii, falsităţii, etc. Purtarea vălului semnifică negarea unei astfel de existenţe şi închinarea în faţa unei vieţi pământeşti dominate de adevăr prin excelenţă.

"Dr. Heidegger's Experiment" **(**"Experimentul doctorului Heidegger")**,** povestire alegorică, publicată în 1837, în *Twice-Told Tales,* îl prezintă pe doctorul Heidegger, un doctor bătrân, care-şi invită patru colegi la un test cu apă din Fântâna tinereţii. Cei patru sunt martori la revigorarea unui trandafir roz stropit cu apă din fântână, drept care sunt dornici să guste şi ei din acest elixir al tinereţii. Dr. Heidegger îşi serveşte colegii, în timp ce el nu se declară dispus să guste, singurul său scop fiind să vadă rezultatele experimentului. Toţi cei patru redevin tineri, şi în exaltarea de care sunt cuprinşi, varsă din greşeală apa de pe masă. În acel moment, doctorul observă că atât trandafirul cât şi colegii lui redevin la starea lor iniţială. În timp ce doctorul realizează inutilitatea căutării acestui elixir al tinereţii, cei patru pornesc într-un pelerinaj în Florida, în căutarea acestei 'Fântâni a tinereţii veşnice'.

"The Ambitious Guest" ("Musafirul ambiţios") este pentru prima dată publicată în 1835 în *New England Magazine* şi *The Token*, şi ulterior, în 1837, în *Twice-Told Tales*. Este o povestire alegorică despre confesiunile unor locuitori ai unei cabane izolate din New Hampshire (Munţii Albi), înaintea unei alunecări de teren.

Al doilea volum de povestiri publicat de N.Hawthorne, Mosses *from an Old Manse* (*Muşchi de pe o veche casă parohială*, 1846) cuprinde două volume de povestiri, schiţe şi eseuri dintre cele mai cunoscute, ca de exemplu "Young Goodman Brown", "Rappaccini's Daughter", "The Celestial Railroad", "The Birthmark" şi "The Artist of the Beautiful". Povestirile tratează teme puritane specifice şi au fost concepute în timpul şederii sale la *Old Manse*, proprietatea lui Ralph Waldo Emerson.

Povestirea "Young Goodman Brown" ("Tânărul Goodman Brown") este pentru prima dată publicată în 1835 în *New England Magazine*, şi ulterior a fost inclusă în volumul *Mosses from an Old Manse* (1846). Este o alegorie psihologică, una dintre cele mai mediatizate povestiri de către critica literară. Goodman Brown, un tânăr puritan din Salem, Massachusetts, îşi părăseşte soţia ca să asiste, spre surprinderea sa, la un sabat al vrăjitoarelor în pădure; printre participanţii la sabat se numără reprezentanţi de marcă ai comunităţii morale din care face parte şi el şi soţia lui. Realizează inerenţa şi propagarea răului şi păcatului ancestral în lume şi se izolează în pustietate.

"Rappaccini's Daughter" ("Fiica lui Rappacini") este publicată pentru prima dată în 1844 în *The United States Magazine* si *Democratic Review* si ulterior a fost inclusă în volumul *Mosses from an Old Manse* (1846). Este una din cele mai cunoscute şi apreciate povestiri despre un doctor a cărui vanitate intelectuală îl face să-şi sacrifice fiica prin otrăvire lentă, pentru a-i studia efectele. Antitodul pe care-l primeşte de la iubitul ei, în loc să o salveze, o omoară.

"The Celestial Railroad" ("Calea celestă"), inspirată din *Pilgrim's Progress*, este o satiră morală în care o cale ferată leagă Oraşul Distrugerii (The City of Destruction) de Oraşul Celest (The Celestial City).

"The Birthmark" ("Semnul din naştere") este pentru prima dată publicată în 1843, în *Pioneer,* şi ulterior a fost inclusă în *Mosses from an Old Manse* (1846). Este o poveste alegorică despre un om de ştiinţă a cărui soţie are un semn din naştere care-i diminuează aspectul fizic. Dorinţa de a avea o soţie perfectă îl face pe doctor să încerce să îndepărteze acel semn, ceea ce provoacă moartea soţiei.

"The Artist of the Beautiful" ("Artistul frumosului") este pentru prima dată publicată în *Democratic Review*, în anul 1844, şi este ulterior inclusă în volumul de povestiri *Mosses from an Old Manse* (1846). Este povestea unui ceasornicar care visează să creeze ceva unic. Cu toate că visul lui se materializează într-un fluture mecanic, acesta nu o impresionează pe iubita lui, care se mărită cu un fierar necizelat.

The Scarlet Letter (*Litera stacojie¸* 1850), considerată capodopera lui Hawthorne, descrie consecinţele păcatului asupra lui Hester Prynne, condamnată de comunitatea puritană din Boston să poarte semnul *A* ca simbol al actului adulterin de care este acuzată. Pornind de la un incident inclus în povestirea "Endicott and the Red Cross", acţiunea se desfăşoară pe la mijlocul secolului al XVII-lea, atunci când primii puritani din Europa ajung în Boston-ul noului continent. Hester Prynne, o femeie puternică şi rebelă, căsătorită cu Roger Chillingworth, un bărbat mult mai bătrân ca ea, ajunge în Boston, Noua Anglie, împreună cu alţi emigranţi, fără soţul ei, care urma să sosească la scurt timp. Dar timpul trece, şi toţi încep să creadă că acesta a murit pe mare.

Astfel că Hester se îndrăgosteşte de preotul puritan Arthur Dimmesdale, Pearl fiind fructul dragostei lor ilicite. Normal că într-o societate în care se considera că orice contact fizic este un obstacol în calea comuniunii cu Dumnezeu, şi că orice femeie trebuie să fie a unui singur bărbat, această relaţie a fost considerată un păcat. Astfel că, după ce este urcată pe eşafod, umilită şi arătată ca model negativ, Hester este obligată să poarte în piept litera "A", de la "Adulter"; această literă este făcută dintr-un material de culoare roşie, simbol al pasiunii şi al păcatului, de unde şi numele romanului.

În tot acest timp Hester refuză să spună numele tatălui copilului şi nici acesta nu îşi recunoaşte public fiica. Curând, după ce Hester este prezentată ca fiind chinuită de amintiri pe eşafod, desluşim în mulţime chipul soţului. Soţul lui Hester, Roger Chillingworth, revine după mult timp, pentru a-şi regăsi soţia. Aflând de fiica sa adulterină, Pearl, Roger Chillingworth, care se ascunde sub o identitate falsă, îşi planifică cu sânge rece răzbunarea împotriva lui Arthur Dimmesdale, tatăl natural al lui Pearl, reverendul parohiei puritane din Boston. Pretinzând că este doctor şi că îl ajută pe preotul a cărui sănătate este din ce în ce mai alterată de mustrările de conştiinţă şi de autoflagelarea pe care le practică, soţul trădat moare după ce răzbunarea sa este dusă la capăt; moare ca o lipitoare ("The Leech", după cum se intitulează un capitol) care nu mai are din a cui vitalitate să se hrănească.

Combinând realul cu ficţiunea, Hawthorne reuşeşte să redea drama morală şi psihologică a celor trei personaje cheie din întunecatul triunghi al iubirii şi al păcatului, folosind alegoria şi simbolurile, performanţă neegalată până în zilele noastre, conform opiniei majorităţii criticilor literari. Frumuseţea romanului constă, pe lângă măiestria cu care fiecare personaj îşi brodează propria mască pe care o poartă în faţa societăţii, în multitudinea de simboluri care suportă mai mult decât o singură interpretare. Astfel, litera "A" ajunge ca pentru cei mai mulţi să nu mai aibă semnificaţia initială, de "Adulter", ci de "Aptă", Hester ajutându-i mereu pe cei bolnavi şi remarcându-se de asemenea ca o excelentă cusătoreasă, ceea ce dă ocazia multora să-i cunoască adevăratul caracter.

The Scarlet Letter a scriitorului american Nathaniel Hawthorne nu este doar un simplu roman istoric bine informat, un studiu al moravurilor şi obiceiurilor comunităţii puritane din

Noua Anglie a secolului al XVII-lea, în întunecata perioadă colonială a istoriei americane, ci mai ales o introspecţie a sufletului uman, aflat sub semnul unei eterne suferinţe; prin analiza subtilă a efectelor păcatului asupra fiinţei umane, Hawthorne este pe bună dreptate considerat întemeietor al romanului psihologic. Dan Grigorescu, referindu-se la caracterul universal al romanului, afirma că: "într-o proiecţie complexă ce păstrează cu desăvârşire ştiinţa echilibrului dintre trecut şi prezent, este o analiză subtilă a sufletului bântuit de mari chinuri; Litera stacojie *A*, stigmatizând un trup de femeie, nu e doar un semn al unei epoci sălbatice, ci şi al unei permanente suferinţe a fiinţei trăind tragedia pasiunii, în căutarea zadarnică a fericirii." Hester Prynne a fost văzută de critici ca o femeie independentă, un pionierat în emanciparea femeii, alături de Anne Hutchinson şi Margaret Fuller, şi un echivalent american al Annei Karenina sau al Emmei Bovary. Influenţa covârşitoare a personajului se resimte în opera unor titani ai literaturii americane, ca de exemplu *The Portrait of a Lady* (Henry James, 1881), *The Awakening* (Kate Chopin, 1899), şi *As I Lay Dying* (William Faulkner, 1930).

The House of the Seven Gables (Casa *cu şapte frontoane*, 1851), al doilea roman de succes al lui Hawthorne, urmăreşte firul unei povestiri de crimă şi pedeapsă, cu efecte prelungite de-a lungul generaţiilor, "care-şi trag seva prin rădăcini străvechi", o poveste a binelui şi a răului. Hawthorne explorează istoria Noii Anglii a sec al XIX-lea, prin intermediul familiei Pyncheon şi a casei lor, fraudulos construită pe un teren obţinut de la Maule, un tâmplar pe care judecătorul puritan Pyncheon îl condamnă la moarte pentru vrăjitorie. Astfel, familia Pyncheon devine noua proprietară a casei, o casă construită dinadins mai retrasă faţă de celelalte locuinţe, "din trufie, nu din umilinţă". Aşa cum afirmă în prefaţa cărţii, Hawthorne dezvoltă tema blestemului ancestral şi efectele sale asupra fiecărei generaţii Pyncheon şi asupra casei: "The truth, namely, that the wrong-doing of one generation lives into the successive ones, and divesting itself of every temporary advantage, becomes a pure and uncontrollable mischief".

Autorul, deşi rămâne în acelaşi cadru al unei Americi străine, cenuşii, are ca protagonişti nişte americani mai toleranţi cu ceilalţi decât cei prezentaţi în romanul *The Scarlet Letter*.

Scrisă în 1851, povestea familiei Pyncheon are rădăcini istorice, asta datorită faptului că în Salem, SUA, există Casa colonială cu şapte frontoane. Este o clădire măreaţă construită de strămoşii familiei Pyncheon, considerată a fi bântuită datorită unor neînţelegeri cu privire la terenul pe care a fost construită, o casă bazată pe mit, vrăjitorie, şi morţi subite ale constructorilor şi proprietarilor. Locuitorii ei sunt Hebzibah, o urmaşă a familiei aristocrate Pyncheon, care decide să deschidă o prăvălie în cadrul casei pentru a-l ajuta financiar pe fratele ei, Clifford, tocmai întors din închisoare, Phoebe, o rudă a familiei, şi un chiriaş, Holgrave, ciudat la prima vedere. Un alt personaj este vărul acestora, judecătorul Jaffrey Pyncheon, care se oferă să cumpere casa de la Hepzibah. Salvarea bătrânilor este verişoara Phoebe care îi ajută din spatele tejghelei, aducând puţină tinereţe şi "soare" (conform simbolisticii numelui) în viaţa prăfuită şi sumbră a locatarilor Casei cu şapte frontoane. Moartea subită a judecătorului Pyncheon în impunătoarea casă îi pune pe fugă pe cei doi bătrâni speriaţi. La întoarcerea lui Hepzibah şi al lui Clifford, cititorii află de ce au existat morţi subite în familia acestora. Mai mult, aflăm că Clifford a fost tot timpul nevinovat de crima de care era acuzat pe nedrept şi pentru care a stat în închisoare timp de 30 de ani.

Familia Pyncheon poartă povara minciunilor strămoşilor lor, fapt ce apasă tot mai greu asupra umerilor ultimilor urmaşi. Hepzibah este o fată bătrână, iar Clifford a devenit pe parcursul anilor un individ care cu greu s-ar integra în societate. Apariţia lui Phoebe, venită să-si ajute verişoara, este salvatoare pentru familie. Pentru că, aşa cum locuitorii Casei cu şapte frontoane sunt pasibili de a muri fără urmaşi, Phoebe este sângele tânăr care va invia tradiţia şi va revigora o familie veche. Cartea în sine descrie o viaţă lipsită de culoare, care primeşte un

suflu nou, doar la apariţia fetei tinere; totul este la fel de vechi ca şi clădirea care învie şi aceasta la rândul ei.

O lume ciudată, care încă îşi caută o formă de afirmare, unde spiritismul şi misticismul sunt acceptate alături de religia protestantă, după cum afirma Cristina Teodorescu în recenzia cărţii, un stil deprimant-morbid, un mod de a scrie pe care autorul l-a adoptat, creând o lume incredibil de atractivă, deşi la prima vedere cititorul o respinge - toate acestea capătă valoare prin unicitatea abordării de către Hawthorne a ideii de morală a familiei şi a comunităţii care transpiră în fiecare capitol, morală care se cere respectată, ca şi cum fiecare moarte din familia Pyncheon vine să regleze, după cum afirma acelasi recenzor, pe bună dreptate, balanţa fărădelegilor acesteia.

A Wonder-Book for Girls and Boys (*O carte cu minuni pentru băieţi şi fete,* 1852) este un volum de povestiri inspirate din mituri greceşti pentru copii.

The Snow-Image and Other Twice-Told Tales (*Imaginea de zăpadă şi alte povestiri repovestite,* 1851) este al treilea volum de povestiri, o reinterpretare a unor mituri greceşti pentru copii, printre cele mai vestite fiind "The Great Stone Face", "Ethan Brand", "My Kinsman, Major Molineux", şi "The Devil in Manuscript".

"The Great Stone Face" ("Marea faţă de piatră", tradus "Marele rubin") este o povestire inspirată din hoinărelile lui ocazionale prin Munţii Albi din New Hampshire. Deşi nu există nici o însemnare în caietele sale care să relateze o astfel de călătorie, totuşi, printre aceste însemnări apare următorul paragraf interesant, scris în 1840, şi care prevesteşte clar "Marea faţă de piatră" ("The Great Stone Face"): "O faţă omenească pare să fie formată pe latura unui munte sau pe o bucată de stâncă mică de un lusus naturae (capriciu al naturii). Figura este obiect al curiozităţii ani sau secole de-a rândul şi curând se născu un băiat ale cărui trăsături au început treptat să semene cu acest portret. Într-un anumit punct critic, asemănarea este perfectă. De acest lucru se poate lega o profeţie." Latura psihologică nu lipseşte din această povestire, după cum afirmă traducatoarea Luiza Ciocşirescu în prefaţa volumului de povestiri şi schiţe traduse în limba română.

"Ethan Brand" ("Ethan Brand")**,** publicată în 1851 în *The Snow-Image*, este povestea unui muncitor în var nestins ('a lime burner') care, în timp ce cauta 'păcatul impardonabil/de neiertat'), ('the unpardonable sin') îl comite. Acest păcat de neiertat, în viziunea lui Hawthorne, este vanitatea intelectuală, implicit, separarea intelectului de suflet, şi ca atare, el plăteşte cu viaţa sa comiterea acestui 'păcat de neiertat'.

"My Kinsman, Major Molineux" ("Ruda mea, maiorul Molineux") este pentru prima dată publicată în 1832 în *The Token* şi *Atlantic Souvenir*, şi ulterior este inclusă în volumul de povestiri *The Snow-Image* (1851). Este o tratare alegorică a inocenţei şi experienţei trăite de un tânăr sosit din provincie în capitala Boston care asistă la demonstraţii împotriva guvernării britanice.

"The Devil in Manuscript" (publicată în româneşte sub numele de "Diavolul din manuscris"), este o foarte scurtă povestire, scrisă la persoana întâi, de un individ care studiază atent trăirile unui autor incapabil să-şi publice opera literară. Convins de existenţa diavolului printre manuscrisele sale, scriitorul le dă foc în cele din urmă. Povestirea atestă, în cel mai înalt grad, capacitatea deosebită a lui Hawthorne de fin analist al psihologiei umane.

În *The Blithedale Romance* (*Povestea de dragoste de la Blithedale*, 1852), al treilea roman de referinţă al lui Hawthorne, scriitorul relatează, în manieră satirică, o idilă rurală din America secolului al XIX-lea. Renegând oraşul pentru o viaţă pastorală, câţiva utopişti se decid să reformeze societatea. În loc să schimbe lumea, membrii comunităţii de tip falanster din Blithedale o apucă pe căile egoismului, care îi conduc la tragedie.

Cartea este evident inspirată din experienţa trăită de Hawthorne la Brook Farm, aşa cum autorul însuşi recunoaşte în prefaţa cărţii. Cu toate acestea, contrar celor afirmate de Hawthorne în prefaţa cărtii, unii critici susţin asemănarea dintre Zenobia şi Margaret Fuller pe de o parte,

şi Covedale şi Hawthorne însuşi, pe de altă parte, aceste speculaţii contribuind la farmecul cărţii. Totuşi, în cazul lui Hawthorne, genul ales, 'romance', este singurul în măsură să-i permită comunicarea prin acea oscilaţie între, şi, în acelaşi timp, întrepătrundere şi complementaritate dintre real şi abstract, realitate şi aparenţe, realitate şi imaginaţie, raţiune şi intuiţie, etc.

Hawthorne redă în carte experimentul eşuat al lui Miles Coverdale de a crea o societate utopică în Noua Anglie. Coverdale este un poet rece, trufaş, spectator ("voyeur") al vieţii altora. Poetul părăseşte Bostonul lumesc şi porneşte în căutarea fericirii. Ajunge în colonia Blithedale (nume simbolic, având în engleza arhaică semnificaţia de "Vale fericită"), de unde se întoarce dezamăgit. Povestea îşi trage seva din aceleaşi "rădăcini străvechi" unde crima, aventura, pedepsele, răsturnările de situaţie sunt elemente care îl ţin pe cititor cu sufletul la gură. Catalogată drept ficţiune chiar de către autor, povestea se inspiră din realitatea secolului al XIX-lea, şi până la un punct exprimă întâmplări trăite chiar de autor.

The Life of Franklin Pierce (*Viaţa lui Franklin* Pierce, 1852) este o monografie literară a prietenului său, Franklin Pierce, cu ocazia candidaturii pentru preşedenţia ţării. Pe parcursul mandatului, Pierce îl numeşte pe Hawthorne consul la Liverpool, Anglia. Următorii şapte ani, Hawthorne călătoreşte prin Europa.

Tanglewood Tales (*Povestirile din Tanglewood,* 1853) este continuarea volumului de povestiri pentru copii *A Wonder-Book for Girls and Boys* (1852) şi conţine alte şase mituri greceşti pentru copii, ca de exemplu "The Minotaur" şi "The Golden Fleece".

The Marble Faun; or, The Romance of Monte Beni (*Faunul de marmură,* 1860) este ultimul roman finalizat al lui Hawthorne, a cărui acţiune se desfăşoară în Roma. Cartea combină o povestire asemănătoare celei a lui Adam şi Eva, cu un decor romantic şi plin de mister. În locul unui singur protagonist şi antagonist, Hawthorne crează patru personaje, toate reprezentând nişte artişti şi toate bucurându-se de aceeaşi atenţie. Miriam, pictoriţa, pare a reprezenta răul ascuns, deşi îşi doreşte să fie pură, la fel ca prietena ei, Hilda. Donatello, copil exuberant, faun, şi conte de Monte Beni, este în curând doborât, primind o povară pe care să o poarte toată viaţa. Kenyon, sculptorul, pare singurul personaj care nu are nici o carenţă de caracter. Este blând şi bun, fără însă a fi pur. Kenyon râvneşte la mâna Hildei, deşi se teme că ea nu-l va iubi niciodată. În cele din urmă ajungem şi la dulcea şi inocenta Hilda. Ea provine dintr-o familie de puritani din New England, şi este extrem de credincioasă.

Povestea se învârte în jurul celor doi tineri americani, Kenyon şi Hilda, studenţi la arte în Roma, şi a crimei lui Miriam şi Donatello. Kenyon şi Hilda se împrietenesc cu Miriam, o artistă, şi împreună fac cunoştinţă cu Donatello, un italian frumos, bun, şi de viţă nobilă, care seamănă cu Faunul de marmură sculptat de Praxiteles. Donatello se îndrăgosteşte de Miriam, dar începe să-şi facă griji legate de trecutul lui Miriam; lumea vorbeşte că ar fi moştenitoarea unui bancher evreu, care a fugit de o căsătorie eşuată; alte zvonuri o numesc prinţesă germană, un copil mulatru al unui plantator din America de Sud, sau amanta unui nobil englez. Miriam devine agitată la apariţia misterioasă a unui călugar capucin. Într-o seară, Donatello îl vede pe călugar urmărindu-i prietenii. Supărat şi probabil la îndemnul lui Miriam, Donatello îl împinge pe călugar în prăpastie. Hilda este singurul martor involuntar al omorului. Îngrozit de faptă, Donatello se întoarce la reşedinţa sa, Monte Beni. Miriam, la rândul ei cuprinsă de remuşcări, merge la reşedinţa lui Donatello unde, de comun acord, cei doi se hotărăsc să-şi ispăşească vina. Donatello se predă şi este încarcerat. Miriam porneşte într-un pelerinaj. Hilda, la fel de afectată de ceea ce a văzut, renunţă la moştenirea sa puritană şi se confesează într-o biserică catolică. Ulterior ea se căsătoreşte cu Kenyon. Într-un postcriptum, povestitorul argumentează finalul romanului: efectul artistic ar dispărea în totalitate dacă cititorul ar dori să ştie în final cu exactitate dacă Donatello era cu adevărat un faun sau să se edifice asupra originii şi trecutului lui Miriam.

Dilemele morale cu care se confruntă personajele sunt ancorate în profunzimea descrierilor şi observaţiilor asupra locaţiei alese. Romanul, conform celor afirmate de editorul volumului tradus în româneşte de Mihaela Bucur sub titlul *Faunul de marmură* (2007), reprezintă o privire provocatoare asupra artiştilor americani din străinătate şi este prezentarea modului în care gândirea europeană influenţează moralitatea americană, care anticipează operele lui Henry James, F.Scott Fitzgerald şi Ernest Hemingway. De aceea, unii critici consideră romanul ca unul dintre cele mai bune scrise de Hawthorne.

LUCRĂRI PUBLICATE POST-MORTEM

"Chiefly about War Matters by a Peaceable Man" ("De-ale războiului în general, de către un om paşnic") este un articol care a apărut în 1862, în *The Atlantic Monthly.*

Our Old Home: A Series of English Sketches (*Căminul nostru vechi: o serie de schiţe englezeşti*, 1863) este un volum de schiţe care a fost publicat pentru prima dată în *The Atlantic Monthly*. Este inspirat din experienţa sa în Anglia şi America ca turist şi consul. Lucrarea este atât apreciativă cat şi critică la adresa celor două naţiuni.

Passages from the American Notebooks (*Pasaje din jurnalele americane,* 1868) este prima selecţie postmortem, făcută de soţia lui, din jurnalele Hawthorne.

Passages from the English Notebooks (*Pasaje din jurnalele englezeşti,* 1870) este a doua selecţie făcută de Sophia Peabody dupa moartea soţului ei, Nathaniel Hawthorne.

Passages from The French and Italian Notebooks (*Pasaje din jurnalele franţuzeşti şi italieneşti,* 1871) este a treia şi ultima selecţie din jurnale, sub editura aceleiaşi Sophia Peabody.

Septimus Felton; or The Elixir of Life (*Septimus Felton sau elixirul vieţii*) este un roman apărut postmortem, în *The Atlantic Monthly* (1872), a cărei acţiune este plasată în timpul Revoluţiei Americane; este experimentul unui om de ştiinţă de a crea o loţiune care să asigure imortalitatea pământească.

Dolliver Romance, tot neterminată, reia aceeaşi temă a căutării elixirului vieţii eterne din *Septimus Felton*. Este parţial publicată în *The Atlantic Monthly* în 1864 şi respectiv 1876.

Dr. Grimshawe's Secret (*Secretul doctorului Grimshawe*), publicat de fiul său, Julian, în 1883, cuprinde fragmente de manuscris neterminate. Prefaţa şi notele aparţin lui Julian de asemenea. O legendă englezească, venită din străfundul istoriei unei vechi familii, stârneşte imaginaţia unui copil orfan, crescut de ciudatul doctor Grimshawe, care iubeşte păianjenii şi încearcă să obţină medicamentul minune. Traducerea în limba română, *Secretul doctorului Grimshawe* (2004), aparţine Silviei Constantin.

The Ancestral Footstep (*Pasul ancestral*) cuprinde fragmente de manuscris neterminate şi publicate post-mortem de fiul său, Julian, în 1883.

I. OPERA LITERARĂ: (1804-1860)

1. ROMANE: *Fanshawe* (publicat anonim, 1828); *The Scarlet Letter* (1850); *The House of the Seven Gables* (1851); *The Blithedale Romance* (1852); *The Marble Faun* (1860); *The Dolliver Romance* (neterminată, publicată în 1864); *Septimius Felton; or, the Elixir of Life* (neterminată, publicată în *The Atlantic Monthly*, 1872); *Doctor Grimshawe's Secret* (neterminată, publicată în 1883).

2. VOLUME DE POVESTIRI: 1. Twice-*Told Tales* (*Povestiri repovestite*, 1837, 1851): VOLUMUL 1:"The Gray Champion"; "Sundays at Home"; "The Wedding Knell"; "The Minister's Black Veil"; "The May-Pole of Merry Mount"; "The Gentle Boy"; "Mr. Higginbotham's Catastrophe"; "Little Annie's Ramble"; "Wakefield"; "A Rill from the Town-Pump"; "The Great Carbuncle"; "The Prophetic Pictures"; "David Swan"; "Sights from a Steeple"; "The Hollow of the Three Hills"; "The Toll-Gatherer's Day"; "The Vision of the Fountain"; "Fancy's Show Box"; "Dr. Heidegger's Experiment". VOLUMUL 2: "Legends of the Province-House"; "The Haunted Mind"; "The Village Uncle";"The Ambitious Guest"; "The Sister Years"; "Snow-Flakes"; "The Seven Vagabonds"; "The White Old Maid"; "Peter

Goldthwaite's Treasure"; "Chippings with a Chisel"; "The Shaker Bridal"; "Night Sketches"; "Endicott and the Red Cross"; "The Lily's Quest"; "Foot-Prints on the Sea-Shore"; "Edward Fane's Rosebud"; "The Threefold Destiny". **2. *Mosses from an Old Manse* (*Muşchi de pe o veche casă parohială,*** 1846. 1854): "The Old Manse"; "The Birth-Mark"; "A Select Party"; "Young Goodman Brown"; "Rappaccini's Daughter"; "Mrs. Bullfrog"; "Fire-Worship"; "Buds and Bird-Voices"; "Monsieur du Miroir"; "The Hall of Fantasy"; "The Celestial Rail-Road"; "The Pocession of Life"; "Feathertop"; "The New Adam and Eve"; "Egotism; or, The Bosom-Serpent"; "The Christmas Banquet"; "Drowne's Wooden Image"; "The Intelligence Office"; "Roger Malvin's Burial"; "P's Correspondence"; "Earth's Holocaust"; "Passages from a Relinquished Work"; "Sketches from Memory"; "The Old Apple-Dealer"; "The Artist of the Beautiful"; "A Virtuoso's Collection". **3. *The Snow-Image, and Other Twice-Told Tales* (*Imaginea de zăpadă şi alte povestiri repovestite*,** 1852): "The Snow-Image"; "The Great Stone Face"; "Main Street"; "Ethan Brand"; "A Bell's Biography"; "Sylph Etherege"; "The Canterbury Pilgrims"; "Old News"; "The Man of Adamant"; "The Devil in Manuscript"; "John Inglefield's Thanksgiving"; "Old Ticonderoga"; "The Wives of the Dead"; "Little Daffydowndilly"; "My Kinsman, Major Molineux". **4. *A Wonder-Book for Girls and Boys* (*O carte cu minuni despre baieţi şi fete*, 1852):** "Tanglewood Porch: Introductory to "The Gorgon's Head"; "The Gorgon's Head"; "Tanglewood Porch: After the Story"; "Shadow Brook: Introductory to "The Golden Touch"; "The Golden Touch"; "Shadow Brook: After the Story"; "Tanglewood Play-Room: Introductory to "The Paradise of Children"; "The Paradise of Children"; "Tanglewood Play-Room: After the Story"; "Tanglewood Fireside: Introductory to "The Three Golden Apples"; "The Three Golden Apples"; "Tanglewood Fireside: After the Story"; "The Hill-Side: Introductory to "The Miraculous Pitcher"; "The Miraculous Pitcher"; "The Hill-Side: Afer the Story"; "Bald Summit; Introductory to "The Chimaera"; "The Chimaera"; "Bald Summit: After the Story". **5. *Tanglewood Tales. For Girls and Boys Being a Second Wonder-Book* (*Povestiri din Tanglewood. Pentru baieţi şi fete fiind o a doua carte cu minuni,* 1853):** "The Wayside: Introductory"; "The Minotaur"; "The Pygmies"; "The Dragon's Teeth"; "Circe's Palace"; "The Pomegranate's Seeds"; "The Golden Fleece". **6. *Our Old Home: A Series of English Sketches* (*Vechiul nostru cămin: o serie de schiţe englezeşti,* 1863, 1883):** "To a Friend"; "Consular Experiences"; "Lemington Spa"; "About Warwick"; "Recollections of a Gifted Woman"; "Ichfield and Uttoxeter"; "Pilgrimage to Old Boston"; "Near Oxford"; "Some of the Haunts of Burns"; "A London Suburb"; "Up the Thames"; "Outside Glimpses of English Poverty"; "Civiq Banquets".

3. ALTELE: *American Magazine of Useful and Entertaining Knowledge* (1836); *Peter Parley's Universal History* (1837); *The Whole History of Grandfather's Chair* (1840); *Famous Old People* (1841); *Liberty Tree* (1841); *Biographical Stories For Children* (1842); *Life of Franklin Pierce* (1852).

I. OPERA LITERARĂ: (POST-MORTEM, 1860-): "Chiefly about War Matters" (1862); *Our Old Home* (1863); *Passages from the English Notebooks* (1870, ed. by Sophia Hawthorne); *Septimus Felton or The Elixir of Life* (1871, fragment); *Passages from the French and Italian Notebooks* (1872, ed. by Sophia Peabody); *The Dolliver Romance and Other Pieces* (1876, fragment); *Fanshawe and Other Pieces* (1876); *The Complete Works of Nathaniel Hawthorne* (1882-1918, 13 vols.); *The Complete Works of Nathaniel Hawthorne* (1882-96, 15 vols.); *Biographical Stories* (1883); "The Ancestral Footstep" (neterminată, 1882-1883); *Tales, Sketches, and Other Papers* (1883); *The Ancestral Footsteps* (1883, fragment); *The Great Champion, and Other Stories and Sketches* (1885); *The Great Stone Face and Other Tales of the White Mountains* (1889); *Footprints on the Seashore* (1892); *Dr. Heidegger's Experiment* (1897); *The Ghost of Doctor Harris* (1900); *The Complete Works of Nathaniel Hawthorne* (22 vols, 1900); *The Gentle Boy and Other Tales* (1900); *Tales and Sketches* (1904); *Tanglewood Tales* (1906); *In Colonial Days* (1906); *The Golden Touch* (1927); *The Tales of Nathaniel*

Hawthorne (1927); *Mr. Higginbotham's Catastrophe* (1931); *The American Notebooks by Nathaniel Hawthorne* (1932); *Complete Novels and Selected Tales* (1937); *The English Notebooks* (1941); *Hawthorne's Short Stories* (1946, ed. by Newton Arwin); *The Portable Hawthorne* (1948); *The Complete Short Stories of Nathaniel Hawthorne* (1959); *The Celestial Railroad and other Short Stories* (1962); *The Centenary Edition of the Works of Nathaniel Hawthorne* (1962-97); *The Complete Greek Stories of Nathaniel Hawthorne* (1963); *Hawthorne in England* (1965); *Selected Short Stories* (1966); *Poems* (1967); *Love Letters of Nathaniel Hawthorne*, 1839-1863 (1972); *The Elixir of Life Manuscripts* (1977); *Hawthorne's Lost Notebook, 1835-1841* (1978); *The French and Italian Notebooks* (1980); *The Letters* (1984-87); *Sights from a Steeple* (1988); *The Consular Letters, 1856-1857* (1988, 2 vols.); *Young Goodman Brown and Other Stories* (1992).

I. OPERA LITERARĂ (2000-2008)

Collected Works of Nathaniel Hawthorne, Volume 2 by Nathaniel Hawthorne (2008); *The Great Stone Face: And Other Tales of the White Mountains* by Nathaniel Hawthorne (2008); *The House of the Seven Gables* by Nathaniel Hawthorne (2008); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2008); *True Stories of History and Biography* by Nathaniel Hawthorne (2008); *The Cambridge Introduction to Nathaniel Hawthorne* by Leland S. Person (2007); *From Twice-Told Tales* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Grandfather's Chair: Or True Stories From New England History 1620-1808* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Legends of the Province House* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Mosses from an Old Manse* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Passages from the English Notebooks: Passages from the English Notebooks* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Passages From the French and Italian Notebooks: Passages From the French and Italian Notebooks* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Rappaccini's Daughter* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Sketches and Studies* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The Blithedale Romance* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The House of the Seven Gables* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The Marble Faun or The Romance of Monte Beni* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Short Works of Nathaniel Hawthorne* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The Gentle Boy* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Tanglewood Tales* by Nathaniel Hawthorne (2007); *The Whole History of Grandfather's Chair* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Twice-Told Tales* by Nathaniel Hawthorne (2007); *Fanshawe* by Nathaniel Hawthorne (2006); *Mosses from an Old Manse* by Nathaniel Hawthorne (2006); *Our Old Home: A Series of English Sketches* by Nathaniel Hawthorne (2006); *Septimius Felton: or, the Elixir of Life* by Nathaniel Hawthorne (2006); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2006); *The House of the Seven Gables* by Nathaniel Hawthorne (2006); *The Marble Faun, Or The Romance of Monte Beni* by Nathaniel Hawthorne (2006); *Twice-Told Tales* by Nathaniel Hawthorne (2006); *The House of The Seven Gables* by Nathaniel Hawthorne (2005); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2005); *The Cambridge Companion to Nathaniel Hawthorne* by Richard H. Millington (2004); *The Great Stone Face* by Nathaniel Hawthorne and P. J. Saine (2004); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2004); *Old Man, Goodbye: A Farewell to the Old Man of the Mountain* by Louise Clements, Nathaniel Hawthorne, and Carol Leach (2003); *Twenty Days with Julian and Little Bunny by Papa* by Nathaniel Hawthorne and Paul Auster (2003); *The Marble Faun* by Nathaniel Hawthorne and Susan Manning (2002); *Our Old Home, and English Note-Books*: Volume 1 by Nathaniel Hawthorne (2001); *Stories* by Nathaniel Hawthorne by Nathaniel

Hawthorne (2001); *The Blithedale Romance* by Nathaniel Hawthorne and John Updike (2001); *The House of the Seven Gables* by Nathaniel Hawthorne and Brenda Wineapple (2001); *Miscellanies: Biographical and Other Sketches and Letters* by Nathaniel Hawthorne (2001); *Tanglewood Tales: A Wonder-Book for Girls and Boys* by Nathaniel Hawthorne (2001); *Transformation: or, the Romance of Monte Beni: Volume 1* by Nathaniel Hawthorne (2001); *Twice-Told Tales* by Nathaniel Hawthorne and Rosemary Mahoney (2001); *The Celestial Railroad and Other Stories* by Nathaniel Hawthorne (2000); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne (2000).

II. STUDII ȘI MONOGRAFII LITERARE (2000-2008)

Hawthorne, Gender, and Death: Christianity and Its Discontents by Roberta Weldon (2008); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne and Brian Harding (2008); *The Cambridge Introduction to Nathaniel Hawthorne* by Leland S. Person (2007); *Nathaniel Hawthorne* by George Edward Woodberry (2007); *GradeSaver (TM) ClassicNotes The Scarlet Letter: Study Guide by Nathaniel Hawthorne* (2007); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne, Cindy Weinstein, and Brian Harding (2007); *Hawthorne in His Own Time: A Biographical Chronicle of His Life, Drawn from Recollections, Interv... and Memoirs by Family, Friends, and Associates* by Ronald A Bosco and Jillmarie Murphy (2007); *The Cambridge Introduction to Nathaniel Hawthorne* by Leland S. Person (2007); *The Life and Genius of Nathaniel Hawthorne* by Frank Preston Stearns (2007); *Nathaniel Hawthorne: A Biography* by Milton Meltzer (2006); *Nathaniel Hawthorne* by Russell Roberts (2006); *The Life and Genius of Nathaniel Hawthorne* by Frank Preston Stearns (2006); *The Concord Quartet: Alcott, Emerson, Hawthorne, Thoreau and the Friendship That Freed the American Mind* by Samuel A. Schreiner Jr. (2006); *'Somewhat on the Community-System': Fourierism in the Works of Nathaniel Hawthorne* by Andrew Loman (2005); *Nathaniel Hawthorne's The Scarlet Letter: A Critical Resource Guide And Comprehensive Annotated Bibliography of Literary Ctriticism, 1950-2000* by Kimberly Free Muirhead (2005); *Hawthorne's Shyness: Ethics, Politics, and the Question of Engagement* by Clark Davis (2005); *Hawthorne: A Life* by Brenda Wineapple (2004); *Hawthorne in Concord* by Philip McFarland (2004); Life of Nathaniel Hawthorne by Moncure Daniel Conway (2004); *Nathaniel Hawthorne's Daughter: Rose Hawthorne's Life Story* by L. M. Pimenta (2004); *The Scarlet Letter - Vocabulary from Literature* by Nathaniel Hawthorne (2003); *The Scarlet Letter - Activity Pack* by Nathaniel Hawthorne (2002); *Nathaniel Hawthorne: American Storyteller* by Nancy Whitelaw (2002); *Thoughts Painfully Intense: Hawthorne and the Invalid Author* by James Mancall (2002); *A Historical Guide to Nathaniel Hawthorne* by Larry J. Reynolds (2001); *Four Classic American Novels: The Scarlet Letter Adventures Huckleberry Finn The Red Badge Courage Billy Budd* by Nathaniel Hawthorne, Mark Twain, Stephen Crane, and Herman Melville (2001); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne and Karin Jacobson (2001); *Hawthorne's The Scarlet Letter* by Cliffs Notes and Susan Van Kirk (2000); *Nathaniel Hawthorne: The Scarlet Letter* by Elmer Kennedy-Andrews (2000); *Hawthorne's Romances: Social Drama and the Metaphor of Geometry* by Robert S. Friedman (2000); *The Marriage of Heaven and Earth: Alchemical Regeneration in the Works of Taylor, Poe, Hawthorne, and Fuller* by Randall A. Clack (2000); *The Scarlet Letter* by Nathaniel Hawthorne and Kathryn Harrison (2000).

III. FILMOGRAFIE: The Scarecrow (1972, 1994, 2000);The Scarlet Letter (1926, 1934, 1973, 1995);Young Goodman Brown (1993); The Birthmark (1987); Rappaccini's Daughter (1980); Lettre Écarlate, La (1977); Fauno di Marmo, Il (1920, 1977); Viaje a Mannheim, El (1976); Scharlachrote Buchstabe, Der (1972); The House of the Seven Gables (1910, 1940, 1967); Twice-Told Tales (1963, adaptations of "Dr Heidegger's Experiment", "Rappacini's Daughter" and *The House of the Seven Gables*); Feathertop (1912, 1916, 1955,

1961); Nuit de Tom Brown, La (1959); Robert Montgomery Presents (Serial TV) (1950); The Marble Faun (1950); The House of the Seven Gables (1940); Puritan Passions (1923); Tense Moments from Great Plays (1922); The New Adam and Eve (1915); The Transgressor(1913).

IV. TRADUCERI: *Faunul de marmură* (1976, 2007); *Povestiri mitologice şi legende eroice din Grecia Antică* (2007); "Fetiţa de zăpadă" (producţie a Teatrului Naţional Radiofonic, 2006); *Litera stacojie* (1967, 1993, 2005); *Secretul doctorului Grimshawe* (2004, 2005); *Poveste de dragoste în Blitehdale* (2005); *Scaunul bunicului* (2005); *N.Hawthorne - Cutia Pandorei şi Urciorul fermecat* (2003, 2005); *Casa cu şapte frontoane* (*The House of Seven Gables*, 2004); *Marele rubin* (2004); *Diavolul din manuscris* (1974, 2001, 2003); *Povestea de la Blithedale* (*The Blithedale Romance*, 1986, 1993); *Faunul de marmură* (*The Marble Faun*, 1976); *Diavolul din manuscris* (1974, 21 tales); *Casa cu sapte frontoane* (*The House of Seven Gables*, 1969); "Paradisul copiilor" (1905); "Darul de a preface totul în aur" (1905); "Cana blagoslovită" (1905); "Fundul văii ("The Hollow of the Three Hills", 1882); "Fata cu otrăvurile" ("Rappaccini's Daughter", 1882); "Capriciile soartei" ("David Swann", 1876); "Experienţa d-rului Heidegger" ("Dr. Heidegger's Experiment", 1876); "Bătrâna albă. Legenda Americană" ("The White Old Maid", 1865); "Apa juneţii" ("Dr. Heidegger's Experiment", 1864).